ಬಿಸು ಪರ್ಬ

ಹಿಂದೂಲೆನ ಪೊಸ ವರ್ಸ ಸುರು ಆಪಿನಿ ಇ(ಯು)ಗಾದಿದಾನಿ. ನಮ್ಮ ಅವಿಭಜಿತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಯುಗಾದಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಚಾಂದ್ರ ಯುಗಾದಿ, ಉಂದೆನ್ ನೂಲು ಪಾಡುನಗಲೆನ ಇಗಾದಿ ಪನ್ಪ. ನೂಲು ಪಾಡುನಗುಲು ಪಂಡ ಜನಿವಾರಧಾರಿಲು: ಬ್ಯಾನೆರ್, ಆಚಾರ್ಲು (ವಿಶ್ವಕರ್ಮೆರ್), ಸೇರ್ಗಾಲು (ರಾಮರಾಯ ಕ್ಷತ್ರಿಯೆರ್) ಮೊಗುಲು ಮಾತ. ಉಂದು ಪಾಲ್ಗುಣ ಅಮಾಸೆದ ಮನದಾನಿ, ಪಂಡ ಚೈತ್ರ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಸುರುತ ದಿನತಾನಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಪವಾದವಾದ್, ಒಡಿಪುದಂಚಿ ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ಯಾನೆರ್ ಸೌರ ಯುಗಾದಿನ್ ಆಚರನೆ ಮಲ್ತೆರ್ಡ, ಜೈನೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಲದ ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮೊಲೆಡ್ ತುಲುವ ಜಾತಿಲು ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಇಗಾದಿದ ಆಚರನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸೌರ ಇಗಾದಿ. ಉಂದು ಪಗ್ಗು (ಮೇಷ) ಸಂಕ್ರಾಂದಿದ ಮನದಾನಿ, ಪಂಡ ತಿಂಗೊಡೆದಾನಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ತಿಂಗೊಡೆ ಆ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಸುರುತ ದಿನ. ಉಂದು ತುಲುವ ಜಾತಿದಗಲೆನ ಇಗಾದಿ. ಉಂದೆನ್ ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ ಬಿಸು ಪನ್ಪೆರ್. ವಿಷು ಪಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ವ>ಬ ಪಲ್ಲಟ ಆದ್, ವಿ ಪೋದು ಬಿ ಆಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ತುಲುಟು ದಾಂತಿನ 'ಷ' ಅಚ್ಚರ 'ಸ' ಆಂಡ್. ಒಟ್ಟುಗು ಬಿಸು ಆಂಡ್. ಸೌರ ಯುಗಾದಿನ್ ತಮಿಳ್ ಯುಗಾದಿ ಪಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್, ಭಾರತದ ಬಡಕಾಯಿದಗುಲು.

ತೆನ್ಕಾಯಿ ಬಿಸುತ ದುಂಬುನಾನಿ ಬಿಸುಕಣಿಕ್ ಸನ್ನಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಬುಲೆವುನ ಪಲ ವಸ್ತುಲಾಯಿನ ಕುಕ್ಕು, ಪೆಲಕಾಯಿ, ಗೋಂಕು, ಬಾರೆದ ಪರ್‌ಂದ್, ಅಂಚೆನೆ ತೌತೆ, ಕಾಚಿ ಕುಂಬುಡ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕಾಯಿಕಜಿಪುಲೆನ್, ಅರಿ, ತಾರಾಯಿ, ಬಚ್ಚಿರೆ, ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಪುರ್ಪೊಲು, ಗಂದ, ಚಂದನ (ಅರೆದಿನ), ಪೊಸ ಕುಂಟು, ಕನ್ನಡಿಲೆನ್ ಇಲ್ಲದ ಪೊನ್ನು ಪೊಂಜೋವು ಬಾರೆದಿರೆಟ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪೊಸ ಕುಂಟದ ಮಿತ್ತ್ ಒತ್ತರೆ ಜೋಡಾದ್ ದೀಪೆರ್. ಬಿಸುತಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಬೇಗ ಜೋಡಾದಿನ ವಸ್ತುಲೆನ ಎದುರು ತಿಬಿಲೆ ಅತ್ತ್‌ಡ ಸಾನಾದಿಗೆಡ್ ತುಡರ್ ಪೊತ್ತಾದ್ ದೀದ್, ಪುಡಾಡುವೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಬಿಸುಕಣಿ ದೀಪಿನಿ ಪನ್ಪೆರ್, ಕಾಂಡೆ ಲಕಿನ ಜೋಕುಲೆಕ್ ಉಂದೆನ್ ತೋಜಾವೆರ್. ಜೋಕುಲು ಮಲ್ಲಕುಲು ನಿರೆಕರೆತ ಬಿಸುಕಣಿ ತೂವರೆ ಪೋಪೆರ್‌ಗೆ. ಎಂಕಲೆನ ಕಾರ್ಲ, ಒಡಿಪು ತಾಲೂಕುಲೆಡ್ ಈ ಕ್ರಮ ಮಲ್ಪುನ ಕೇಂದ್‌ಜಿ.

ಸೌರ ಯುಗಾದಿ (ಬಿಸು) ದಾನಿ ಬೆನ್ನಿದಗುಲು ಎರು (ದಪ್ಪು) ಕಟ್‌ದ್ ಮಾದವೊಡು (ಕಂಡ ದಪ್ಪೊಡು). ಮುದರ್ ಬಿರದ್ ಕಯಿ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡೊಡು. ಬವುಸ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಆನಿಡ್ದ್ ನಲ್ಪ ದಿನೊಟ್ಟು, ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್ ನಿಲೆ ಆದ್, ಕಂಡ ನಡಿಯರೆ ತಯಾರ್ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು, ಯುಗಾದಿದಾನಿ ಪಾಡಿನ ಕಯಿಬಿತ್ತ್‌ದ ನೇಜಿ.

ಮದ್ಯಾನ್ನೊಗು ಯುಗಾದಿದ ಉನಸ್‌ಗ್ ಪರಮಾನ (ಪಾಯಸ) ಆವೊಡೇ ಅವು. ಆ ಪರಮಾನ ಇಸೇಸವಾಯಿನವು, ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಐಕ್ ಲತ್ತ್ ಬೀಜ (ಪರಂಗಟ್ಟೆ) ದ ಬೊಂಡು ಕುತ್ತುದು ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್.

ಕೆಲವೆರ್ ಮನೊಲಿಗ್‌ಲಾ ಬೀಜದ ಬೊಂಡು ಪಾಡ್ದ ಆಜಾದಿನ ಕಯಿಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್ಗೆ. ಬೀಜೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಬಿಲೆ ಕೊರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಅಂಗಡಿಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಅರಿತ ನಾಲ್ ಐನ್ ಪಾಲ್ ಪಿರಿಯದ ಬೀಜೊನು ಮನೊಲಿಗ್ ಪಾಡೊಂದು ಇತುಜ.

ಈ ಸರ್ತಿ ಕಾಲಕೋಂದೆ (Calender) ಡ್ 19/03/26 ಗ್ ಚಾಂದ್ರ ಯುಗಾದಿ. ಆನಿ ಪರಾಭವ ಸಂವತ್ಸರ ಬೊಕ್ಕ ವಿಕ್ರಮ ಶಕೆ 1948 (ಪರ್ಬದ ಪಾಡ್ಯದಾನಿ ವಿಕ್ರಮ ಸಂವತ್ಸರ 2083) ಸುರು ಆಪುಂಡು. 15/04/25 ಗ್ ಸೌರ ಯುಗಾದಿ (ಬಿಸು) ಪಂದ್ ಉಂಡು. ಆನಿಯೇ ಯುಗಾದಿದ ಆಚರನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಗ್ರೆಗೋರಿಯನ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ದ ನಿಗಂಟ್ ತಾರೀಕ್ ದಾನಿ ಬರ್ಪುಜಿ. ಸೌರಮಾನ ಯುಗಾದಿ ಎಚ್ಚ ಏಪ್ರಿಲ್ 14 ಗೇ ಬರ್ಪಿನಿ, ನಾಲ್ ವರ್ಸೊಗೊರ 15 ಎಪ್ರಿಲ್‌ಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

20/03/26 ದಾನಿ ರಾತ್ರೆ 8:17 ಗ್ ಬಿಸು ಕರಿದ್ ಪೊಂಡು ಪಂಡೆಡ ನಿಗುಲು ನಂಬಯರ್! ಅಂದ್, ನಿಜ ಬಿಸು ಆನಿಯೆ. ಅವು ಎಂಚ?

ವಿಷು (ಬಿಸು) ಪಂಡ ಸರಿ ಸರಿ (ಸಮ ಸಮ) ಪಂದ್ ಅರ್ತ. ಪಂಡ ಆನಿ ರಾತ್ರೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಗೆಲ್ ಸಮ ಸಮ. 12 ಗಂಟೆ ಪಗೆಲ್, ಪದ್‌ರಾಡ್ ಗಂಟೆ ರಾತ್ರೆ. ವಿಷುವತ್ ರೇಖೆ ಪಂಡ ಬೂಮಿದ ನಡು ಮದ್ಯ ಗೀಟ್ (ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತ). ವಿಷುವತ್ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಪಂಡ spring equinox. ವರ್ಸೊಡು ಇರ್ವೊಲು ಪಟ್ಟ್‌ಗಡಿ (accurate) ಪದ್‌ರಾಡ್ ಗಂಟೆ ಪಗೆಲ್, ಪದ್‌ರಾಡ್ ಗಂಟೆ ಇರ್ಲ್ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಆ ರಡ್ಡ್ ದಿನನೊಕುಲೆಡ್ ಪಗೆಲ್ ದೇವೆರ್ ಭೂಮಧ್ಯ ಗೆರೆತಾಯಿ (ರೇಖೆ)ದ ಸರಿ ನೆತ್ತಿಡ್ ಮುಡಾಯಿಡ್ಡ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಪೋಪೆರ್. ಒರ 20 ಅತ್ತ್ ಡ 21 ಮಾರ್ಚ್ (vernal / spring equinox) ದಾನಿ, ಬೊಕ್ಕೊರ 22 ಅತ್ತ್‌ಡ 23 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ (autumn equinox) ದಾನಿ. ನಂಕ್, ಬೂಮಿದ ಬಡಕಾಯಿ ಗೋಲೊಡು ಇಪ್ಪುನಗಲೆಗ್, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23 ಡ್ದ ಬೊಕ್ಕ ಡಿಸೆಂಬರ್ 20/21 ಮುಟ್ಟ ರಾತ್ರೆ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲೆ (ಪಗೆಲ್ ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ) ಆಪುಂಡು. ಜೂನ್ 21ಡ್ದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23 ಮುಟ್ಟ ದಿನೊಡ್ದ ದಿನ, ದಿನ ಎಲ್ಲಿ ಆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು, ಆಂಡಲಾ ರಾತ್ರೆಡ್ದ ಪಗೆಲ್ ಮಲ್ಲೆ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಡಿಸೆಂಬರ್ 20/21 ದಾನಿ, ವರ್ಸದ ಎಲ್ಯ ದಿನ, ನಿಜ ಪುಂಯಿತೆಲ್ (ಮಕರ) ಸಂಕ್ರಾಂದಿ. ಡಿಸೆಂಬರ್ 21ಡ್ದ ಮಾರ್ಚ್ 21 ಮುಟ್ಟ ಇರ್ಲ್ ಎಲ್ಲಿ ಆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು, ಆಂಡಲಾ ಪಗೆಲ್‌ಡ್ದ ರಾತ್ರೆ ಮಲ್ಲೆ ಇಪ್ಪುಂಡು. ನಿಜ ಬಿಸು (ಮಾರ್ಚ್ 20/21) ಡ್ದ ಬೊಕ್ಕ ಪಗೆಲ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲೆ ಆದ್, ಜೂನ್ 21 ದಾನಿ ವರ್ಸದ ಮಲ್ಲ ದಿನ ಆಪುಂಡು. ಆನಿ ನಿಜ ಆಟಿದ (ಕರ್ಕಾಟಕ) ಸಂಕ್ರಾಂದಿ. ಪಂಡ ಪಗೆಲ್ ದೇವೆರ್ ಕರ್ಕ ವೃತ್ತ (23.4°N) ದ ಸರಿ ಮಿತ್ತ್ ಇಪ್ಪುವೆರ್.

ನಮ್ಮ ಊರು ಸಮಭಾಜಕ ವೃತ್ತೊಡ್ದ್ ಕೇವಲ 12.5 ಡ್ದ 13.9° (ಡಿಗ್ರಿ) (1388 - 1544 km) ಬಡಕಾಯಯಿ ಇಪ್ಪುನು. ಅಂಚಾದ್ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ಡ್ ಎಚ್ಚೊಡ್ದ್ ಎಚ್ಚ ಒಂಜಿ ಗಂಟೆದ ಎತುವಾಸಿ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಇಪ್ಪುನ

ಬಡಕಾಯಿ ಇಟೆಲಿದ ವೆರೊನ (45.3 ° N)ದ ಊರುಡು ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ದ್ 6 ಗಂಟೆ 57 ನಿಮಿಷದ ಯೆತುವಾಸಿ ಉಂಡು. ಪಂಡ 21 ಜೂನ್ ದಾನಿ 15 ಗಂಟೆ 28 ನಿಮಿಷ ಪಗೆಲ್, ಡಿಸೆಂಬರ್ 21 ದಾನಿ ಅತೇ ರಾತ್ರೆ. ಬಡಕಾಯಿ ಧ್ರುವ (North Pole 90° N) ಟು 21/06 ದಾನಿ ರಾತ್ರೆ ಇಜ್ಜಿ, 20/12 ದಾನೆ ಪಗೆಲ್ ಇಜ್ಜಿ.

325 ಇಸವಿದ್ ಆ ವರ್ಸದ ಮಲ್ಲ ದಿನ ಜುಲಾಯಿ 16 ಗ್ ಬೂರೊಂದು ಇತ್ಂಡ್. 1531 ಡ್ದ್ 1582 ಮುಟ್ಟ ಇ ಬಿಸು ಪತ್ತ್ ಅತ್ತ್ಡ ಪತ್ತೊಂಜಿ ಮಾರ್ಚ್ ದಾನಿ ಬೂರೊಂದು ಇತ್ಂಡ್. 1583 ಇಸವಿದ್ ಅವು 21 ಮಾರ್ಚ್ಗ್ ಬೂರ್ಂಡ್, ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ಗ್ರೆಗೋರಿಯನ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ಡ್ 1582 ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ಡ್ ಪತ್ತ್ ದಿನ ಗೆತ್ತ್ ಬುಡಿಯೆರ್. ಪಂಡ 04/10/1582 ದ ಮನದಾನಿ 15/10/1582. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಸೌರ ಯುಗಾದಿ ಪಗ್ಗುದ ತಿಂಗೊಡೆದಾನಿಯೇ ಇತಿನಿ, 325 ನೇ ತಾರೀಕ್ದ್ದ್ ಇಂಚೆ.

ನಿಜ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಲು ಸೌರ ಪಂಚಾಂಗದ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಲೆದ್ದ್ ಎಚ್ಚೆ ಕಡಮೆ 24 ದಿನ ದುಂಬು ಬಯಿದ. ಸಂಕ್ರಾಂದಿಗ್ ಹೊಂದ್ದ್ ಬರ್ಪಿನ ಇ ಬಿಸು ಪರ್ಬಲ 24 ದಿನ ದುಂಬು ಬಯಿದ್ಂಡ್. ದಾಯೆಗ್?

ಸೂರ್ಯೆ ಪ್ರತೀ ವರ್ಸ ಇ ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆನ್ 20 ನಿಮಿಷ 24.5 ಸೆಕೆಂಡ್ (ಒಂಜಿ ಸುತ್ತು 360° ಕೋನದ 49.8 ಸೆಕೆಂಡ್ಗ್ ಸಮ) ಬೇಗ ದಾಂಟುವೆ. ಉಂದೆನ್ ವಿಷ್ವತ್ ಚಲನೆ (precession of the equinoxes) ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು 72 ವರ್ಸೊಡು ಒಂಜಿ ದಿನತಲ್ಕ, ಸರಿಸುಮಾರು 1700 (2025-325) ವರ್ಸೊಡು 23 ದಿನ ದುಂಬು (ಬೇಗ) ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಇ ವಿಷ್ವತ್ ಚಲನೆ ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಂಗಕಾರೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತು ಉಂಡು, ಅವ್ವೇನ್ ಯುಗಾಂಶ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ 325 ಇಸವಿದ್ದ್ ಇಂಚೆ ಅವ್ವೆನ್ ಸರಿ ಮಲ್ದ್ಜೆರ್. ಗ್ರೇಗೊರಿಯನ್ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ಡ್ ಸರಿ ಮಲ್ದೆರ್. ಗ್ರೆಗೋರಿಯನ್ ಕಾಲಕೋಂದೆ ಸೂರ್ಯನ ಚಲನೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಹೊಂದುಂಡು.

ಅಂಚಾದ್ ನಿಜ 'ಬಿಸು' 20/03/26 ದಾನಿ 20:17 ಗ್. ಹಿಂದೂ ಸೌರ ಪಂಚಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ 15/04/2026 ಗ್. ಪಂಚಾಂಗ ಸರಿ ಮಲ್ತಜೆರ್ಡಲಾ, 25700ನೇ ಇಸವಿಗ್ ಆನಗ, ಕುಡ ನಿಜ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಚಾಂಗದ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಲು ಕೂಡ್ದ್ ಬರ್ಪ (ಒಂಜೇ ದಿನ ಬರ್ಪ).